

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jum. . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Arad de Duminecă
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Arad de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Miksa utca 2-3.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administra-
 ție.
 Manuscripte nu se in-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 31

Avântul economic al României.

În cercurile competente agricole se evaluează producția grâului pentru anul curent cu 18 hectolitri la hectar. Față de anul trecut ar însemna această cifră un spor de ceva peste 7 hectolitri la hectar. După ce în anul trecut 1908 erau un milion și opt sute de mii hectare cultivate cu grâu, care cu o producție pe hectar de 10-7 hectolitri, au produs în total nouăsprezece milioane hectolitri, în acest an, deși suprafața sămănată cu grâu este cu două sute mii hectare mai mică, se calculează la o producție totală de treizeci milioane hectolitri. Socotind hectolitrul numai cu 16 lei va intra în țară pentru grâul esportat suma respectabilă de patru sute optzeci milioane lei.

Față de monarhia noastră situația agricolă a României este splendidă. La Viena și la Budapesta cercurile bursei trag bilanțul recoltei astfel că producția grâului și a săcărei nu va fi suficientă pentru consumul țării și va fi trebuință de un import considerabil, care este calculat la zece milioane măști metrice.

Dar nu numai în producția mănoasă a grâului se pronunță avântul economic al regatului român. Acum vre-o câteva săptămâni ministerul a publicat un raport amănunțit despre comerțul internațional al țării pe anul 1907. Din această dare de seamă bogată în date rezultă înainte de toate că

bilanțul comercial al României continuă a rămâne activ.

În anul 1905 el a fost încheiat cu 119,5 milioane lei esport mai mare decât import. În anul următor 1906, mai slab în producția agricolă, cifra a fost redusă la 69 milioane. În anul 1907 s'au importat 900 mii tone mărfuri în valoare de 430 milioane lei, și s'a esportat 4 milioane 200 mii tone în valoare de 554 milioane lei; a rămas deci un prisos în țară de 124 milioane lei.

Firește că în asemeni împrejurări și căile ferate române, cari sunt toate ale statului și au consumat până acum un capital de investire de 950 milioane lei, prosperează și ele. Secretarul de stat Szterényi ne spune mai dăunezi la Brașov despre căile noastre ferate că ele se găsesc într-o stare nu se poate mai rea și că după capitalul investit în ele nu ne revine pe anul 1908 decât o dobândă de 2,82%.

Din raportul asupra căilor ferate române pe anul 1908/9 rezultă că statul român trage un beneficiu de 3,50% după acest capital, că veniturile s'au urcat în cei din urmă șapte ani de la 50 milioane anual la 77 milioane și venitul curat de la 14 milioane și jumătate la 33 milioane și jumătate.

Situația economică progresiv bună a României se pronunță și în socotelile statului. În anul 1906 7 aceste s'au încheiat cu un prisos la venite de 53 milioane; în anul

1907/8 cu 62 milioane și jumătate; în anul 1908/9 încheierea provizorie de la 31 Martie curent (cea definitivă se face numai la 30 Septembrie viitor) a dat un rezultat de 52 milioane prisos. În anul bugetar curent 1909/10 se poate aștepta, dacă calculii bune recolte a grâului se vor confirma în realitate, cu cifre și mai mari, cu toate că bugetul cheltuielilor a fost sporit de astădată în mod însemnat.

Bucuria noastră despre această situație economică înfloritoare a regatului român, ar fi desăvârșită dacă am putea uita de chestiunea agrară, care pândeste încă în dosul acestor tablouri frumoase. Cele 480 milioane lei, care au să intre ca aur sclipitor în țară pentru grâul exportat, sunt dobândiți prin harul lui Dumnezeu și prin munca neobosită și sudorile amare ale țaranului român. Afară de Dumnezeu numai lui *singur* se poate mulțami această bogăție, care se revărsă ca o mană asupra țării și fructifică toate ramurile activității statului. Situația socială, culturală și economică a acestui țaran harnic este însă atât de desperată, încât precum știm, a trebuit mai anii trecuți să pună mâna pe ciomag cu gândul ași face el singur dreptate prin puterea brută.

Ne-am cutremurat cu toții, și dincoaci și dincolo de Carpați, de această izbucnire nesămuită a nemulțumirii îngrămadite de secol. S'au luat la București grabnice și întinse măsuri de îndreptare. Dar o chestiune atât de gravă ca cea agrară care se leagă

FOIȚA ZIARULUI "TRIBUNA".

Edmondo De Amleis.

I N I M A.

Tata.

Sâmbătă, 17 Iunie.

De bună seamă că nici Coretti, nici Garrone n'ar răspunde tatălui lor cum ai răspuns tu aseară. Cum se poate, Enrico? Trebuie să mi fâgăduiești că n'o să mai faci așa, cât timp voi trăi eu.

Ori de câte ori, la vr'o dojană a tatălui tău, îți va veni pe buze un răspuns urăcios, gândi-ște-te la ziua în care dânsul te va chema lângă patul său, și-ți va zice;

— Enrico, te părăsesc.

Fiule, când vei auzi glasul lui pentru cea din urmă oară, și încă multă vreme după aceea când vei plânge singur în odaia pustie, plină cu cărțile acelea ce tatăl tău n'o să le mai deschidă nici odată, atunci, aducându-ți aminte că nu ai fost întotdeauna respectuos cu el, o să te întrebi și tu: — Cum se poate?

Atunci o să înțelegi că dânsul a fost cel mai bun prieten al tău, că dacă a fost silit să te pedepsească îi părea lui mult mai rău decât ție, și că niciodată nu te-a făcut să plângi, decât spre binele tău.

Atunci o să te căiești și plângând o să săruți masa la care a lucrat dânsul, la care și a trecut toată viața, muncind pentru copii săi. Azi nu înțelegi, pentru că dânsul îți ascunde totul afară de bunătatea și dragostea sa.

Tu nu știi, dar câte odată, tatăl tău este atât de doborât de muncă, în cât i se pare că nu mai are decât puține zile de viață, și atunci nu vorbește decât de tine, nu are altă grijă decât aceea că te lasă sărac și fără sprijin! Și de câte ori, gândindu-se la aceste lucruri, intră în odaia ta pe când tu dormi, și se uită la tine, și apoi, așa ostentiv și trist cum este, face o sforțare și se întoarce iar la lucru. Și nici nu știi că uneori te caută și stă cu tine, pentru că are un amar în suflet, cum se întâmplă totuor în lume, și te caută pe tine ca pe un prieten ca să se îmbărbăteze și să-și uite; și are nevoie de dragostea ta, ca să-și recapete dânsul sentimentul și curajul sufletului.

Gândește-te Enrico, ce durere trebuie să simți dânsul, când în loc de dragoste, găsește în tine răceală și lipsă de respect!

Să nu te mai mânjești nici o dată cu această ingrăditudine!

Gândește-te, că chiar dacă ai fi bun ca un sfânt, nici o dată nu l vei putea răsplăti de ceia ce a făcut și face pentru tine. Și mai gândește-te iarăși, că viața este ca o jucărie: o nenorocire poate să-ți răpească pe tatăl tău, pe când tu ieși încă mic, peste un an, peste o lună, mâine chiar.

Ah, Enrico, atunci vei vedea totul schimbat

în jurul tău și cât de goală și tristă ți se va părea casa, cu mama ta cernită. Du-te fiul meu, du-te la tatăl tău: dânsul acum este în odaia de lucru: du-te în vârful degetelor ca să nu te simți când vei intra, pune-ți capul pe genunchii lui și roagă-te să te ierte și să te binecuvinteze.

Mama ta.

Pe câmp.

Luni, 19 Iunie.

Tata m'a iertat și de data asta, și mi-a dat voie să mă duc la câmp, după um ne înțelesesem cu tatăl lui Coretti, negustorul de lemne.

Toți simțeam nevoia să răsuflăm aerul curat. A fost o adevărată sărbătoare.

Ieri, la două, ne-am găsit cu toții în piața *dello Statuto*, Derossi, Garrone, Garoffi, Precossi, Coretti tatăl și fiul, și eu. Toți aveam provizii de cârnați fructe și ouă răsoapte. Ba aveam și pahare de tinichea.

Garrone avea o ligvă cu vin alb; Coretti sticla de soldat a tatălui său, plină cu vin roșu; iar Precossi, cu cămașa ceia largă de ferar, avea în brațe o pâine mare de două chile.

Până la Grass Madre di Dio mersesem cu tramvaiul și de aci, pe jos la deal. Era o verdeață, o umbră și o răcoare minunată! Ne rostogoleam prin iarbă, saream peste tufișuri. Coretti tatăl ne venea pe urme, cu haina pe umeri, cu luleaua în gură; și din când în când ne amenința cu mâna ca să nu ne rupem pantalonii.

cu toate celelalte chestiuni sociale și de stat nu poate fi rezolvită așa cu una cu două. Țăranul român vede tendința cercurilor ocârmuitoare de a îndrepta lucrurile, dar n'a ajuns să simtă încă și efectele acestei îndreptări. Chiar în anul acesta bogat să poate întâmpla, ceea ce s'a mai întâmplat și altedăți, ca țăranul român — să n'aibă ce mânca. Seceta și căldurile din luna lui cupțor a avut un efect rău asupra porumbului (cucuruzului) și în multe părți ale țării hrana, nu principală, ci unică a țăranului va lipsi.

Aceasta lipsă, nu este o lipsă ca toate lipsele, ci are un caracter special al ei, care o face identică cu groapa economică a țăranului. Nu că ar răbda foame acela care produce grâul în valoare de 480 milioane. Lei, ci mijloacele, prin care el este silit a înlătura foamea sunt ruina economiei sale și așa șubrede.

Suntem convinși că ocârmuitorii Țării românești nu vor mai scăpa din ochi nici un moment chestiunea agrară, care este o chestiune de existență pentru stat și pe lângă datele îmbucurătoare ale producției agricole, ale bilanțului comercial și a întregii gospodării a statului, ne va fi dat să culegem și date pozitive despre o îndreptare a situației țăranului român, care nicăiri ca în România, este talpa țării.

Dări de seamă. Deputatul Chișineului, d. Lazar Zoard își ține acum darea de seamă prin comuna cercului său. Pretutindeni spune că este aderentul *sufrajului universal*, pe baza — *proiectului lui Andrássy*.

Deputatul Oraviței, *Șeghescu* își face acum turneul prin comunele cercului s. u. Printr'o scrisoare publicată în *«Lupta»* mai mulți alegători din Cârnecea, satul notal al renegatului deputat, roagă pe deputații naționaliști să ia parte la o adunare publică fiindcă sunt foarte nemulțumiți de deputatul lor, care numai de jidani își freacă *«frumosul brîu roșu»* și pentru a se *«încredința de simțirile bune românești, la cari s'au întors toții din comună»*.

Precossi șuiera: nu l'am mai auzit niciodată șuierând. Umblând Coretti cu briceagul lui, făcea roate de lemn, furculițe, pușcoace, știe să facă de toate Coretti, și voia să ducă el lucrurile celorlalți: era încărcat de-i curgea sudorile, dar tot vioi și sprinten ca o capră. Derossi se oprea mereu și ne spunea numele ierburilor și ale insectelor: nu știu cum de știe atâtea lucruri. Și Garrone, tăcut, mergea și mânca pâine, dar de când a pierdut pe mama sa, nu mai este vesel ca altă dată, bietul Garrone. Totuși, este tot bun ca mai înainte: când unul din noi își făcea vânt ca să sară un șanț, Garrone alergă de cealaltă parte ca să l'prinză să nu cază, și cum lui Precossi îi era frică de vaci, că-l împunseseră una când era mic, ori decâte ori treceam pe lângă vr'una Garrone i-se punea înainte.

Merserăm la deal până la Santa Margherita și pe urmă sărind și rostogolindu-ne o luarăm la vale. Precossi, sărind peste un tufiș, își sfășie cămașa și rămase rușinat, dar Garrone, care în totdeauna are ace cu gămbăle în haină, i-o prinse așa că nu se cunoștea, pe când Precossi zicea mereu: *ierțați-mă, ierțați-mă*; — și pe urmă începu iar să alerge.

Garoffi nu-și pierdea timpul pe drum: culegea iarbă pentru salată, melci, și orice piatră vedea lucind, și-o băga în buzunar, crezând că este cu aur sau cu argint.

Și alergam, și ne rostogoleam, și ne agățam, la umbră și în soare, pe toate cărările, pe toate șanțurile până ce ajunserăm în vârful unui dealuleț, osteniți și prăfuiți, unde ne puserăm jos

Alegerea din Mezökövesd. În cercul vacant Mezökövesd ieri s'a făcut alegerea de deputat. A fost ales independentul Halassy Jozsef, cu aclamație.

Căderea banului Rauch. În timpul din urmă s'a svonit mai de multeori că tiranul Croației, baronul de Rauch, va pleca în concediu pe timp nedeterminat. Svonul acesta a fost totdeauna comentat ca un preambul al căderii banului. Azi căderea banului se crede deja un fapt hotărât și în Croația, se așteaptă cu legitimă nerăbdare o schimbare în spre bine a situației. Unele ziare sunt informate că, guvernul din Budapesta a cedat în sfârșit dorinței deputaților croați coaliți niști de a concedia pe baronul de Rauch definitiv și că în schimb majoritatea croată, deputații coaliționiști ar fi renunțat deocamdată la dezideratele lor în chestiunea căilor ferate croate. Guvernul din Budapesta s'ar fi convins deci că singur banul e autorul situației insuștenabile din Croația și că regimul inaugurat de el a fost faptul pentru relațiile austro-croate. Se va vedea încurând întrucât sunt sincere intențiunile guvernului Wekerle și cari vor fi condițiile restaurării constituției în Croația, — dacă peste tot știrile acestea nu sunt iarăși decât svonuri fără temei.

Proporția puterilor militare dintre Turcia și Grecia.

Conflictul turco-grec.

Cu toate silințele depuse din amândouă părțile, conflictul turco-grec se înăsprește. Obiectul conflictului e insula Creta, dar adevărata ei cauză e în realitate alta. Prin introducerea constituționalismului în Turcia, o mare sumă de putere și energii naționale ale poporului turcesc, multă vreme ferecate în lanțurile regimului tiranic și autocrat s'a trezit și nu se poate opri în avântul ce a luat cătră progres și expansiune. Forțele acestea cer un prilej de a se cheltui și descărca. Aceasta și mai mult prin faptul că, tocmai armata turcească e focarul de căpetenie al noului duh și e natural că astfel spiritul general e împins în mod fatal spre un conflict înarmat în afară și conflictul pentru Creta e un prilej nu se poate mai potrivit pentru aceasta.

ca să mâncăm. De aci, se vedea o câmpie largă, și Alpi albaștri cu piscurile albe. Muream toți de foame, iar pâinea pielea ca fumul. Coretti tatăl, ne împărțea cărnații, pe foi de dovleac; și atunci, începurăm să vorbim toți la olaltă, de profesori, de băieții cari n'au putut să vie cu noi, de examene.

Precossi se rușina să mânânce, dar Garrone îi băga pâinea lui în gură, cu de-a sila. Coretti, sta lângă tatăl său cu picioarele încrucișate, și văzându-i unul lângă altul, amândoi veseli și rîzători, cu dinții lor albi, păreau doi frați. Tatăl bea cu poftă, golea și paharele noastre, și zicea:

— Vouă, cari învățați la școală, vinul vă face rău: negustorii de lemne trebuie să bea.

Pe urmă, luă pe fiul său de nas, zicându-ne: — Copii, iubiți pe prichindelul acesta, că este foarte de treabă.

Noi rîdeam, afară de Garrone, și el zise iar: — Ce păcat! Acum sunteți toți împreună, ca buni colegi ce sunteți, dar după câțiva ani, cine știe ce-o mai fi? Enrico și Derossi vor să fie avocați sau profesori, iar voi ceilalți s'au în vre-o prăvălie sau la vre-un meșteșug; și atunci, cine se mai cunoaște?

— Ba nu, răspunse Derossi, pentru mine Garrone o să fie tot Garrone, Precossi tot Precossi, și ceilalți asemenea, chiar dacă eu oi fi țarul Rusiei, și tot o să mă duc să-i văz.

— Bravo, zise Coretti tatăl ridicând sticla, frumos ai vorbit. Ciocniți cu mine! Să trăiți cu toții și să trăiască și școala care vă face pe toți o familie.

Se pare că cu toate rezervele oficiale și guvernul junilor turci nu e indispus a intra într'un război cu un adversar inferior. Gloria unui triumf ar întări foarte mult noul regim constituțional turcesc față cu curențul reacționar latent, dar foarte puternic în Turcia. Aceasta se adeverește și prin faptul că o mare cantitate de trupe turcești au fost împinse spre granița Greciei, gata în orice clipă a intra în Tesalia.

În fața acestui fapt a comparației între puterile armate ale Turciei și Greciei e de sigur actuală.

Armata grecească a făcut dela anul nenorocosului război cu Turcia, 1897, numai progrese nelsemnate. Ea se alcătuiește din trei divizii de infanterie de câte două brigăzi de cavalerie și artilerie, formații de artilerie grea, un batalion de geniu, câte o companie de trupe sanitare cu un efectiv de luptă de 16.000 de oameni 1200 de călăreți și 48 de tunuri. Pentru o campanie sunt la dispoziție 54 de batalioane, 18 escadroane, 75 de baterii, 3 batalioane tehnice, cu totul 52.000 de puști, 3600 de călăreți și 366 de tunuri.

Este însă foarte discutabil dacă cifrele acestea, pe hârtie, vor fi înfăptuite în realitate. Faptul că bunăoară în anul din urmă 50 la sută din recruții chemați la înroare *nici nu s'au prezentat* și că de ani de zile trebuie să se fie cont de 50—60% fugari, îngăduie concluzii nefavorabile în privința completării cadrelor în caz de război. Efectul de pace al armatei, prevăzut în buget cu 22.000 de oameni, în realitate este azi abea de 10.000.

Corpul ofițeresc se recrutează în partea cea mai mare din foști subofițeri și nu prezintă nivelul de cultură și seriozitate, ce se cere unei armate moderne. Ofițerii fac și azi — deși mai puțin ca în trecut — politică, cum dovedesc tocmai pronunțările și mișcările din zilele trecute. Acelaș lucru se poate susține și despre corpul subofițerilor în sânul căruia s'au întâmplat mai multe revolte. Șelutul pe care se razimă deci armata grecească, nu corespunde trebuințelor și cerințelor unei armate moderne.

Armamentul și echipamentul infanteriei sunt moderne, nu este însă destul material pentru formațiunile de rezerve, încât o parte din ele ar trebui să fie înarmate cu armele de sistemul cel mai vechi. Artileria de câmp este în transformare.

Intr'un cuvânt oastea grecească nu înfățișează după număr și spirit un factor însemnat.

Dimpotrivă, armata turcească este la înălțimea timpului modern. Ea dispune numai în *ordu-ul* Salonicului de 84 de batalioane, 40 de escadroane

Noi toți, ciocnirăm paharele noastre de tinichea, cu sticla lui, și băurăm. Dar dânsul, deodată strigă sculându-se în picioare:

— Trăiască careul dela 481 și dacă o să formați și voi un careu ca acela, țineți piept băieți, cum am ținut noi.

Se făcuse târziu. Ne cobărirăm alergând și căutând, și când am ajuns la Po, se întunecase. Nu ne-am despărțit decât în piața *dello statuto*, după ce ne-am vorbit să ne ducem cu toții, duminică viitoare, la teatrul Vittorio Emanuele, ca să vedem împărțirea premiilor elevilor școalelor serale.

Ce zi frumoasă! Și cât de mulțumit m'aș fi întors acasă, dacă n'aș fi întâlnit o pe când cobora scara casei noastre; era aproape noapte și îndată ce m'a recunoscut, m'a luat de amândouă mâinile și mi-a zis la ureche:

— Adio, Enrico, adu-ți aminte de mine.

Am văzut că plângea. Mă urcai în casă, și zisei mamei:

— Am întâlnit pe profesoara mea.

— Da, se duce să se puie la pat îmi răspunse mama.

Pe urmă, îmi zise cu tristețe:

— Sărmana ta profesoară... este foarte bolnavă.

Din italienește de P. Robescu.

și 72 de baterii, formând cinci divizii de infanterie una de cavalerie și una de artilerie de câmp, deci mai mult decât va putea să aibă Grecia în total în caz de război. S'ar mai adăoga apoi în caz de războiu trupele gloatele (redifii) cu 158 de batalioane. În partea europeană a Turciei sunt actualmente 24 de divizii de infanterie, câte trei divizii de artilerie și de cavalerie cu 382 batalioane, 110 escadroane și 172 de baterii.

Administrația turcească a mai împins în săptămânile din urmă mari cantități de trupe spre granița Tesaliei încât azi se vor fi aflând cel puțin două divizii de infanterie acolo.

Cât privește puterile pe mare Grecia azi nu are nici un vas mare de război și afară de câțiva torpilori nu are nici o unitate care să nu fi existat încă înainte de 1890. Trei vase cu turele (>Psara<, >Hydra< și >Spetsai<.) apoi vechiul în-crucșător >Miaulis< formează sâmburele flotei operative la cari se adaugă 8 torpilori noi și 12 vechi. Restul flotei e absolut învechit și hodorogit.

Turcia e și pe mare superioară. Escadra operativă, sub ordinele vice amiralului englez *Gamble* se compune din vasele >Mesoudje<, >Osmaniye<, >Asisije< >Feh-i-Bulend<, >Assari Tewfik< reconstruite în 1906 și alte câteva unități; apoi 6 destructoare moderne și 15 torpilori. Valoarea militară a acestei escadre e neîndoios mai mare decât a celei grecești. În caz de război Turcia ar putea aplica blocade și să primească lupta în condiții superioare.

Din aceste expuneri reiese că Grecia ar pierde un război cu Turcia atât pe mare cât și pe uscat.

Cursurile dela Văleni.

— Relație specială a «Tribunei». —

Vălenii de Munte, Joi 5 August.

Originalitatea în cultura înaltă a poporului nostru, de d. Iorga.

În cursul trecut d. Iorga arată originalitatea dovedită în decursul timpurilor; păstrarea individualității în condițiile diferite de trai a poporului nostru în întregime. Azi desvoaltă d-sa partea a doua a temei, despre cultura înaltă, cultura clasei de sus dezvoltată pe pământul nostru. Această cultură, care poate avea darul a influența și pe alte popoare prin felul superior, în forme cari se pot comunica, noi nu am cules-o dela nimeni.

Ea a fost potrivită situației noastre. Dar nu putem avea pretenția că unele elemente din civilizația noastră să nu fie împrumutate. Aceasta pretenție nu o poate avea nici un popor. Chiar grecii antici, cari au creat o civilizație nouă, înșiși au împrumutat elemente dela locuitorii și mai vechi decât ei, cari au locuit teritoriul lor. Am primit și noi influențe străine dar n'am alergat nebuni după ele — zice d. Iorga. Nu am fost în alcătuirea civilizației noastre ca acei Negri cari își ațintesc ochii și se aruncă mai întâi când văd un European asupra jobenului, inelelor, brățarelor și decorațiilor. Lor li-se umple inima de bucurie când se văd cu jobenul în cap și cu degetele pline de inele oricât ar fi de goi și lipsiți încolo de orice fel de haină.

Bulgarii își fac un capitol de mândrie din faptul că în țările românești se folosea în viața de stat și în biserică limba slavonească. În evul mediu însă în tot restul Europei limba latină era limba vieții de stat și limba literară, fără însă a primejdui vre-o civilizație. Nu putea primejdui vre-o cultură națională superioară pentru că simțul național care să creieze o cultură națională nu era. Deosebirea după criteriul național e de-o proveniență mai recentă. O cultură străină, o limbă străină, o influență străină sunt periculoase când vin într'un timp al cristalizării culturei naționale, când

vin împotriva culturei naționale formate și o atacă pe aceasta. Influența străină la noi nu se manifestă numai în limbă ci și în stilul celor dintâi mănăstiri ridicate pe pământul românesc cum sunt: Vodița, Tismana, Cosia. Aceste erau zidite mai mult în stil bizantin. Dar... înseamnă stilul bizantin sau stilul național? Tot cu ceea ce putea servi Bizanțul și tot ceea ce reprezenta Bizanțul era creațiunea unui singur popor? Nu. >Bizanțul< nu era decât imperiul latin de ost. Imperiul latin fără să fie latin. Era imperiul acesta latin un aglomerat de popoare, un consorțiu politic care reprezintă atâtea neamuri. La crearea stilului bizantin au contribuit toate popoarele imperiului, popoare cari azi sunt popoare balcanice. Deci a fi balcanic nu e un lucru din cale afară de defaimator și nici nu poate fi întrebuintat în felul cum îl întrebuintează unii oameni cari au credință că jignesc când îl aplică la oameni și fapte.

Tipul bisericilor celor mai vechi ale noastre amintește aproape în întregime tipul bizantin. În Moldova găsim tipul gotic. Aceste tipuri însă s'au transformat, prin adăugiri și ciuntiri, prin simplificări și înfrumusețări potrivit pungi, cerințelor și gustului cetărilor și al meșterilor, — într'un tip propriu, național, care nu se găsește nicăieri altundeva. La un timp dat pe la 1670 acest tip românesc e pe deplin format, elementele împrumutate din răsărit și din Apus sunt asimilate, modelate, prefăcute potrivit rosturilor noastre. Tot asemenea s'a întâmplat și cu literile cirilice. Ele au fost transformate, în scrisul românesc în litere românești mai frumoase ca cele cirilice, cu mai mult caracter decorativ așa încât rușii s'au simțit nevoiți a împrumuta în caligrafia lor literile românești.

Vineri, 6 August.

Originalitatea românilor manifestată în cârmuire, organizație și legislatură, de d. Iorga.

În principatul muntean organizația s'a făcut după normele și felul de trai la olaltă al românilor. Nu tot după aceleași norme s'a organizat principatul moldovenesc. Fiind înființat de Bogdan cel venit de peste hotarele Moldovei, principatul acesta a avut la bazele organizației lui formele străine ale feudalismului, formele de stat ale apusului. Dela o bucată de vreme însă se găsesc în amândouă principatele aceleași forme de guvernământ, aceleași datini și aceleași legi: legea românească, rezultate ale sufletului original al poporului român. Sus valachicum nu și pierde valabilitatea nici când principatele românești ajungeau sub dominație străină.

Vodă era singur judecător, el ținea scaun de judecată pe fiecare zi. Românul din principate n'a cunoscut până la venirea Fanarioților, tagma funcționarilor atât de costisitoare și atât de numeroasă azi. Originalitatea poporului român se manifestă și în regimul militar. Domnul ca stăpân peste viața și peste averea supușilor săi, hotărea asupra păcii și declara război.

Era destul ca un singur semn să se poarte prin țară, pentru ca mic cu mare să alerge întru apărarea moșiei și legii românești. Regimul militar al nostru nu-l găsim nicăieri. Azi dacă nu mai e așa o datorim mai mult modei decât sporului și avantajului; azi e mai mult spoială decât adaos. Domnul nu se deosebea în felul de viață, în budgetul gospodăriei sale, de boierii țării; era întru toate o viață patriarhală și de tot simplă.

Neamul românesc în formarea unei vieți de cultură a împrumutat elemente dela străini, dar a și dat elemente de cultură străinilor. Spiritul latin cu toate binefacerile lui pătrunde în țările Românești prin Polonia, școalele acestei țări fiind cercetate de un Miron Costin și alți fruntași ai culturii vechi românești. Între neamul nostru și alte neamuri s'a făcut numai obișnuitul schimb dintre neamurile cari se influențează. Și nimic mai mult. Nu datorim nimănui viața noastră și

din propriile puteri voim să ne creăm și pe mai departe condițiile de trai. Nu prin părăsirea aspirațiilor — fie cât de intransigente, nu prin târguiești ori prin vr'o împăcare vom ajunge la o viață independentă, națională. E bine ca un popor să aibă însușirile de a urî, căci ura e un element de viață.

Pe acei cari ne neagă sufletul numai dușmăni îl putem. În această privință e deosebire între politica de stat și între politica de sentimente, de înrudire. Statul e o formă politică care n'are inimă. Cerințele politice pot să impună o apropiere între România și Rusia, acea apropiere însă niciodată nu va fi pecetluită de simpatia poporului românesc, care a avut de atâtea ori de suferit pe urma politicii mârșave, de protecție păgubitoare urmată de ruși întotdeauna. Și doar românii au dat Rusiei pe Nicolae Milescu, cel mai de seamă învățat și cutrierător de jînuturi necunoscute al timpului său, ajuns sfințic de curte, apoi a dat pe fiul de domn P. Movilă care a aruncat scânteia mântuitoare în Chiebul ortodox încercat de duhul slăbirei. Apoi mișcării naționale a grecilor cunoscută sub numele >Eteria< pământul românesc a fost cel mai priitor; precum și revoluția bulgărească s'a nutrit tot din liberalismul contemporan al culturei noastre. Bulgarii dătoresc cea dintâiu formă de cultură mănăstirească, culturii bogate pe care au dus-o călugării lor din mănăstirile românești, cari erau în timpurile mai vechi adevărate focare în privința răspândirii învățăturii de carte.

Noi avem argint viu în vinele noastre, încheie d. Iorga, pe câți înși n'am înviat noi. Am avea doar dreptul la o recunoștință azi.

Din Italia.

Procesul unei escrocherii originale. — O sinucidere >sui generis<.

— Dela corespondentul nostru special. —

Roma, 8 August st. n.

Procesul unei escrocherii originale.

Curtea de casație din Roma a avut să se pronunțe zilele trecute, asupra unui recurs destul de curios: o escrocherie cum rar se întâmplă. Acest proces, sau mai bine această escrocherie este pentru suma de 10 bani.

Nu trebuie să vă mirați: o escrocherie de 10 bani! totuși, în Italia uneori se văd lucruri mult mai ciudate decât în America.

Dar iată cum s'a petrecut escrocheria (?).

În orașul Milan, într'una din zile, un personaj destul de cunoscut în lumea milaneză, domnul Ottavio Tirozzo, milionar și om de afaceri, se urcă într'un tramvai.

Trebuie să vă mai spun că la Milan, orice cursă cu tramvaiul, fie de 3 kilometri, fie de 100 de metri, se plătește 10 bani, tarif unic.

Domnul Tirozzo, când s'a prezentat la dânsul conductorul pentru plată, a băgat de seamă că și uitase punga acasă, și nu avea nici un ban în buzunar. Cum este o persoană foarte cunoscută, și cum nu a voit ca să facă o figură proastă față de lumea ce-l cunoștea — cel puțin așa a spus la proces — a răspuns conductorului că este abonat.

Conductorul, de bună credință, nu i-a cerut cartea de abonament, și s'a mulțumit să-l crează pe cuvânt.

Fatalitatea a făcut, ca în timpul cursei, să vie un controlor, căruia d. Tirozzo nu i-a putut prezenta cartea de abonament, pentru că nu o avea.

Controlorul chiamă un gardist, și fără să ție sama de persoană, îi face proces verbal, și-l dă în judecată, pentru escrocherie.

Procesul s'a judecat la Tribunal, și Tirozzo a

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală

Mobile de școală

Mobilă modernă de blurouri și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

pierdut; a făcut apel și a pierdut, și după mai multe luni de judecată, a ajuns în Casație.

Curtea de Casație, a casat sentința fără trime-tere într'un alt tribunal, și astfel, bietul milionar, a avut necazuri și a avut să plătească mai multe sute de lei de cheltuieli de timbre, în plus ad-vocații și cheltuielile lui personale, cu procesele și cu venirea dela Milan la Roma.

Veți zice: dar de ce nu s'a lăsat a fi condam-nat, plătea cei 10 bani, și se isprăvea toată dan-danaua la primul tribunal.

Ei nu, pentru că nu era vorba numai de cei 10 bani și de cheltuielile de judecată, dar o con-damnare pentru excrocherie în Italia este un lu-cru grav, și persoana ce o suferă, se duce în închisoare și perde și politicește.

Și iată cum în Italia, iar nu în America care este țara originalităților, pentru 10 bani se în-tâmplă o dandana întreagă, și chiar posibilitatea de a sta la răcoare. De atunci, milionarul Tirozzo, sunt sigur că a priferit mai bine să umble cu trăsura decât cu tramvaiul.

O sinucidere »sui generis«.

În aceste timpuri de călduri excesive, sângele dă năvală cu mai multă furie în creier, mintea se aprinde și și pierde »usul rațiunii« cum zicea Carageale, amorul mai ales dă curs la idei negre, iar coloanele gazetelor, înregistrează zilnic, numai în Roma, patru sau cinci sinucideri pe zi.

Și se sinucid italienii cu o ușurință care de notă și mai mult originea lor romană, ca des-cendenți ai acelor Romani, cărora viața nu li-se părea prea prețioasă, și și deschideau vinele în baie, în urma unei petreceri monstre, a unei mese luculiane sau a unei orgii sardanapalice.

Romanii și romanele actuale beau sublimat, beau acid fenic, se aruncă dela etajul al 6 lea, se aruncă în Tibru de pe podurile lui, se aruncă dela Pincio, din înălțimea unui zid de 15 metrii.

Mai rar se împușcă, și aceasta o fac mai ales bărbații, iar unii din ei, caută un loc foarte trist ca să se împuște: cimitirul.

Li atrage cetatea morților, cu pacea liniștei eterne, ce se exală din sutele de mii de morminte, în cari dorm în somnul Nirvanei, fericiții cari au lăsat această viață; li atrage, chiar când nu au acolo mormântul unei draguțe.

De data asta însă, toate gazetele din Roma au coloane întregi cu detaliile sinuciderei a doi ti-neri, un om și o femeie.

Iată, pe scurt, cum s'a petrecut faptul:

Într'o seară, pela 10, departe de Roma vre-o 3 kilometrii, într'o localitate Acqua Acetosa, fi-nanțierul ce păzea la o gheretă pe marginea Ti-brului, a văzut o pereche, un om și o femeie, venind încet, fiindându-se de după briu. Luna plină, lumina viu fluviul; finanțierul s'a uitat la ei, și cum în Italia amorul este respectat foarte mult, soldatul s'a mulțumit să-i urmărească cu privi-rea, gândindu-se la draguța lui.

Cum se uită lung la ei, văzu cu mirare că cei doi, mereu îmbrățișați, în loc să urmeze dru-mul înainte, cotesc, și se apropie de râu. O clipă au stat acolo îmbrățișați, apoi zgomotul unui corp ce cade în apă răsună iar peste apele line ale Tibrului, un țipăt de femeie sfâșie noaptea luminoasă și cei doi dispărură în valuri.

Finanțierul dădu alarma, alergică brigaderul de carabinieri, barcagii, lume, și au început cercetă-riile. Până la 5 din zori, au căutat în zadar pen-trucă nimeni n'a putut să dea de urma celor doi înecați.

Pe mal, nu s'a găsit decât pălăria omului.

După trei zile, și din întâmplare, corpurile celor doi sinucigași s'au găsit lângă pod, nu departe de locul în care Maxențiu în lupta cu Constan-tin cel mare s'a aruncat în Tibru.

Bizară coincidență!

Însă și mai curios este faptul că, cele două corpuri au fost găsite legate împreună, cu un lanț de argint, ce femeia purta la gât, împreună cu un orologiu.

Nu s'a găsit nici o scrisoare, nici un rând, prin care cei doi să motiveze funesta lor hotărâre: au murit uniți, s'au aruncat în râu, dân-du-și o sărutare, ultimă.

Din cercetările făcute, s'a aflat că dânsa era o servitoare iar el un ex carabinieri actualmente ser-vitor într'o farmacie.

Și motivul?

Nu se poate ști. Amorul, combinat cu căldura, scârba de viață, monotonia traiului, sau poate toate la un loc, amestecate cu puțină scrânteală la cap.

Un lucru este clar: s'au omorât într'un mod original, fără să lase nimic scris, fără să dea de știre nimănui, s'au omorât numai să rupă firul acestei vieți într'un moment de beție amoroasă, pecetluind hotărârea lor cu ultima sărutare, ce și-au dat aruncându-se în apă. *Coresp.*

Scrisori din Paris.

Căldurile. — Preumblări prin Paris. — Cluny.

— Dela corespondentul nostru special. —

Au început căldurile și la Paris. Adevăratele călduri, cu amiezi fierbinți, cu oameni loviți de insolajii și cu graba de a părăsi capitala.

Abia acum începe să se simtă că e vară; as-faltul dogorește. O lene obositoare plutește peste tot. Teatrele s'au închis aproape toate. La »Co-media Franceză« și la Opéra se mai dau repre-zențații, într'o atmosferă de năbușală. Încetează acum toată mișcarea politică, artistică, literară... Parcă nici Apasii nu mai fac atâtea isprăvi. Ce să vă scriu dela Paris, iubiiți cetitori? Parisul e mort acum... Hai să ne preumblăm puțin, să-i vizităm monumentele. Încălzindu-ne la flacăra trecutului, să ne răcorim puțin; în gangurile reci, subt bolțile de piatră...

Este o clădire în Paris pe care locuitorii marelui oraș o arată streinilor cu același zimbet de așteptare încântată, cu care privești în ochii prietenului căruia îi faci o surpriză plăcută și ale cărui manifestațiuni de bucurie ești dornic să le vezi. Și parizianii cu simțul lor fin și cu obiceiul pe cari îl au de a trăi în mijlocul mo-numentelor istorice atât de prețuite de ei, nu se înșală când așteaptă dela noi o exclamație de încântare arătându-ne cu un gest solemn turnurile înegrite, masive și îndantelate, porțile oginale, minunata construcțiune gotică a hotelu-lui Cluny, azi muzeul Cluny.

Tocmai peste drum de Sorbona, ale cărei trepte au tocit și tocesc încă atâtea încălțăminte de tineret venit din toate părțile lumii, din China îndepărtată până din învecinata Belgie, tocmai peste drum de Sorbona se înalță melancolic dar viguros încă întunecatul castel medieval. Câți nu l'au privit și îl privesc încă și cât e de familiar studenților francezi și străini! Câte generațiuni de români și au lunecat privirea printre copacii deși ai scuarului de vis-à-vis, către învechita clă-dire care mută, ne povestește atâtea și atâtea lu-cruri din trecutul sbuciumat al poporului francez. Dar nu numai de trecutul francezilor ne vor-bește castelul, el ne trimite mintea cu mult mai înapoi, în vremea împăratului Iulian, a severinului cezar roman care, pe același loc și-a avut pala-tul, ale căror ruine se învecinează atât de aproape cu zidurile zdravene încă ale hotelului Cluny.

Venind prin celebrul și sgomotosul bulevard Saint-Michel în dosul unui grilaj de fier, înalt și majestuos, ochul ți se oprește pe niște ziduri masive dar mișcate de vremi și acoperite în parte de iederă proaspătă și verde. Ghicești, fără multă trudă, că te ații în fața unei săli mari aproape pătrată, de un mare efect: sala de băi female ale îndepărtatului imperator.

Arhitectura e simplă dar măreață. Trei arcade, două mai mici încadrând una mai mare, deco-rează fața zidului. Capetele bolților se pogoară lin, apropiindu-se una de alta și se sprijinesc

pe o consolă în formă de pompă de nadă, sim-bolu apelor cari alinentau *frigidarium*. Se văd încă urmele canalelor cari aduceau apa și ale canalelor de scurgere. Tot din bulevardul Saint-Michel se mai vede o altă sală, sala de băi calde: *Fepidarium*. O construcțiune masivă de cărămizi turtite, ținutește cup orul, în care se încălzea apa.

Iată tot ce rămâne din bătrânul palat — și asta e mult când te gândești la furtunile cari au băntuit de o mie cinci sute de ani prin aceste locuri, furtuni de elemente și omenești. E puțin însă când te gândești la imensul edificiu și la nemărginitele grădini cari se'ntindeau aicea în al VI-lea veac după Christos.

Palatul împăratului Iulian! Ca o vedenie îți trece prin fața ochilor și ți sună prin urechi mul-țimea impestrițată de romani, sculpturalele romane, sgomotul de lănci întreizbite și apeluri sonore de soldați. O lume întreagă. Dacă aici odinioară, o lume gălăgioasă, silnică și parfumată, o lume făcută de plăceri și plictiseală: o curte romană de pe vremea decadenței.

Mă opresc mut și îndelung în fața ruinelor de marmoră din sala de Mai, gropile rânjesc bațjo-coritor; în locul gingașelor picioare de romane, pământul e bătătorit de tălpile solide ale turiștilor englezi. Aierul nu miroase a rose ca pe vremea de atunci, când parfumul lor ațța nervii obosiți ai patricienilor făcându-i să înfașce cu o putere nouă trupurile voluptuoase de romane — nu, »erul nu miroase a rose ca atunci, ci e încărcat de fumul albastru de benzină pornit din nume-roasele automobile ce străbat în toate sensurile mult sgomotosul bulevard.

O mie cinci sute! E mult de atunci, și e pu-țin! Ar trebui par'că să ne înspăimânte mai adânc vremea scurtă până acum. Dar o-mul e cudad: tot ce a trăit înainte de dânsul, fie cu zece ani ori cu o mie, îi face aceeași impresiune. Cu mult mai încoace a fost clădit otelul Cluny a cărui clădire a rămas neatinsă — cu mult mai înainte de palatul imperato ului roman — și cu toate acestea el ne pare tot atât de v-chiu, sau mai bine zis palatul roman ne pare tot atât de nou.

Aceeași visare mută ne cuprinde în fața băilor Termale clădite acum cincisprezece veacuri, și în fața turnurilor dantelate ale castelului zidite acum șase sute de ani. Și în creerul nostru se mișcă în aceeași ceață deasă patricienii romani urmați de sclavi cu mâinile încatușate și cavalerii feuda-lismului îmbrăcați în zale, ai plecând să cucerească vasali noi...

Trecutul e trecut; îndepărtat în negura vremu-rilor ori mai apropiat cu câteva sute de ani, el ne impresionează cu aceeași putere...

Amintirea împăratului Iulian se citim pe pe-trele ruinelor roase de ani ale sălilor de băi după cum citim pe zidurile mohorite ale mohoritului castel feudal singeroasa noapte a sfântului Bar-tholomeni.

Și par'că în acelaș timp au răsunat risetele nervoase ale patricienilor decăzuți și zângănitul de arme, răcnetele fioroase ale catolicilor sân-geroși.

10 August,

Tristan.

Din România.

Inmormântarea lui Gheorghe G. Assan. Ieri după amiazi s'a făcut cu multă cinste inmor-mântarea lui Gheorghe G. Assan, fostul preșe-dinte al camerei de comerț, deputat și mare industriaș, mort, după cum se știe, în plină vi-goare, în urma unei operațiuni complicate de apendicită.

Corpul regretatului, într'un sicriu de bronz, se afla așezat, încă de ieri, când fusese adus în București, în mijlocul bisericeii Albe, pierdut subt un noian de flori naturale, ultimul semn al dra-gostei rudelor și număroșilor săi prieteni.

De jur împrejurul catafalcului și afară, în fața bisericeii, se aranjaseră coroanele bogate și în număr mare, depuse din partea rudelor, a came-

RÉTAY și BENEDEK,
atelier artistic pentru obiecte bisericesti
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de baine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernaculme, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îi trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

velor de comerț din țară, a câtorva instituțiuni ale statului și particulare, unde Assan a jucat un rol în timpul vieții.

M. S. Regina, ca un omagiu pentru sprijinul pe care Assan l'a dat numărărilor opere de binefacere, a depus o admirabilă coroană din floarea reginei și lacrimioare. M. S. a trimis și o calduroasă scrisoare de condoleanță d-nei Assan.

La orele 3 și jumătate în jurul catafalcului începe să se adune numărări prieteni, oameni politici, comercianți, industriași, etc., între aceștia d-nii miniștrii Emil Costinescu, Spiru Haret, Al. Djuvara, miniștrii; Tr. Djuvara, ministru plenipotențiar; Vintilă Brătianu, primar al Capitalei etc.

În fața bisericii se aflau toate corporațiile din București cu drapelul îndoliat precum și un public foarte numărăos.

Serviciul religios. La orele 4, în biserica arhiepiscopală și în fața familiei îndurerate, a început oficierea serviciului religios de către P. S. S. Arhiepiscopul Meletie Gălățeanu, înconjurat de numărări preoți. Corul a dat răspunsul la rugăciunile cari s'au înălțat pentru odihna sufletului răposatului.

După terminarea slujbei religioase s'au ținut discursurile. A vorbit întâiu d. Spiru Haret în numele guvernului, apoi ministrul industriei și comerțului d. Djuvara, d. Porumbaru, în numele camerei deputaților, d. Prager în numele camerei de comerț, d. Mandy în numele bursei și d. Em. Culoglu în numele consiliului de administrație al casei de depuneri.

Și astfel cu multă cinste — cinste ce se cuvine oamenilor ce depun prisos de muncă pentru interesul obștesc — s'a făcut înmormântarea celui regretat de toți, care a fost Gh. Assan.

D. Em. Porumbaru, vice-președintele camerei deputaților, a primit din Budapesta următoarea scrisoare, din partea dlui Lorand de Rith de Puyelök, consilier de secție la ministerul de agricultură ungar, membru în ultima delegație austro-ungară pentru încheierea convențiunii comerciale:

Excelență,

Îmi permit a mă adresa d-v. ca unui fost și foarte onorat președinte al nostru, spre a vă exprima, în numele tuturor delegațiilor ministrului de agricultură ungar, sentimentele celor mai vii regrete cu care am aflat din ziare trista știre a morții lui George Assan, președintele atît de apreciat al camerei de comerț și colaboratorul nostru atît de sîrguitor la lucrările tratatului.

Am onoarea, Excelență, să vă rog a binevoi în același timp să transmiteți și văduvei lui Assan sincerile noastre condoleanțe.

Primiți, etc.

Lorand de Roth.

D. Em. Porumbaru, răspunzând, a mulțămît foștilor săi colegi din comisiunea convenției comerciale pentru delicata lor atențiune.

Deraierea ungurească dela Predeal.

Subt acest titlu »Minerva« scrie:

Să nădăjduim că, la urma urmelor, cu chiu cu vai, apucărăm și epilogul nenumăratelor păcăleli ungurești, provocate de vizita Archiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia.

Cea mai nouă farsă a vecinilor noștri, care trebuia să se joace tot pe pielea lor, a fost neplăcutul incident al trenului nostru regal, care ar fi dus în străinătate, cu o zi mai înainte pe A. S. R. Principesa Maria, — dacă micii și mai marii »cheferiști« unguri din Predeal n'ar fi strigat cu mînie: »Nem szabad!« Nu e slobod la noi trenul ăla valah! Ducă se pe altă cale — la Viena!

Precum știm cu toții, biruința a fost de astădată — dar și de scurtă durată — a vecinilor unguri. Cu toate asigurările autorităților, sosite dela C. F. vagonul regal a fost respins și Principesa Maria a îndurat neplăcerea unei întâzieri sîlbe a călătoriei Sale, din pricina târziei supărări a nechibzuitelor autorități maghiare dela graniță.

Dar farsa s'a întors repede împotriva autorilor ei. Anchetă comisiunei mixte, alcătuită din inginerii români și unguri, s'a terminat cu deplina constatare a dreptății noastre. Cu toate stăruințele inginerilor unguri, nici cel mai mic defect al vagonului regal n'a putut fi descoperit, pentru simplul motiv că nu exista... Astfel procesul verbal comun al delegațiilor a pus în lumină nepriceperea și vinovăția autorităților ungurești, dovedite a fi călcat în picioare prevederile convenției internaționale a căilor ferate.

Ce se va întâmpla acum? Pe noi puțin ne-ar importa, căci satisfacția ne-am luat-o înșine și — de voie, de nevoie, — ne-au confirmat-o cu totul delegații unguri. Rușinea rămâne toată pe socoteala isteților lănoși dela Predeal. Însă, în actualele împrejurări mai ales o lecție simțitoare ar trebui să li-se dea, totuși, nesocotitorilor noștri vecini. Credem că ea se va și da — adică se cere și se va dobândi din partea noastră.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 12 August n. 1909.

— **Regele Angliei în Marienbad.** În primăvara anului acestuia, când s'a aflat programul călătoriei regelui Angliei, în Londra se vorbea că regele își va face cura obicinuită nu în Marienbad, ca până acum, ci într-o stațiune balneară din sudul Franței. Ziarele engleze motivau această știre cu răcirea relațiilor prietenești dintre Austro-Ungaria și Anglia în chestia anexiunii Bosniei. Faptul că după toate svonurile aduse de ziare, regele totuși a mers la Marienbad probează că relațiile dintre cele două state s'au îmbunătățit.

De nouă ani deja, își urmează regele cura în Bohemia, și acum s'a întâmplat pentru cea dintâia dată că, a sosit în țară fără să viziteze pe regele Francisc Iosif la Ischl, și n'are de gând nici la rentoarcere să-l viziteze. Acum doar că, regele a salutat prin o prietenească telegramă sosirea prietenului suveran, care tot telegrafic, a mulțumit în termeni afectuoși bătrânului monarch pentru atenția de care la învrednicit.

— **Scene de sălbătăcie în Barcelona.** Abia acum s'a aflat despre scenele de sălbătăcie ce au avut loc la Barcelona. Populația, având în minte povestirile fantastice despre secretele închizițiunii a năvălit întâi prin mănăstiri, jefuindu-le și dându-le foc. Astfel, mulțimea a năvălit în mănăstirea Magdalena. Cu strigăte de sălbăteci au năvălit toți în marile bolți ale mănăstirii, în cari credeau că se află ascunse tezaure.

Toți începură să sape cu ce aveau la îndemână. Ei deteră peste cosciuge. Se făcu pentru un moment tăcere. Toți ezitau. Dar respectul dispăru repede. Urletele reîncepură, săpăturile continuară în mijlocul hohotelor de răs. Au scos la iveală patrusprezece cosciuge, toate având în ele cadavre de călugărițe. Cele mai multe din călugărițe păreau că dorm. Canalia nu le a lăsat însă să și doarmă somnul de veci. Turbați, revoluționarii au luat cosciugele și le-au pus în picioare la ușile mănăstirii. A doua zi au purtat cosciugele pe stradă, cântând cântece obșcene.

— **Jefuirea unei bănci în Fiume.** O telegramă din Fiume ne-a adus ieri după încheierea foii știrea, că în 11 c. înainte de ameazi trei indivizi necunoscuți au pătruns în localul unei bănci și folosindu-se de panica ce au provocat în personalul localului, au furat tot ce le-a fost la îndemână dispărând în urmă.

Cazul s'a întâmplat în modul următor. Un servitor dela banca generală ungară fără să observe, era urmărit de trei indivizi suspecti, până la Banca populară. Aici în local era directorul Miloș și un servitor care de îndată ce i-a sosit colegul dela »Credit« au început o discuție aprinsă. Directorul sta la ghișeu dela casă și așa nici unul n'a băgat de seamă că străinii au fost întrat în local și se puseseră să baricadeze ușa cu mobilierul. Când au isprăvit unul dintre ei a rămas la ușă străger altul a țintit cu revolverul pe cei doi servitori, iar ai treilea a atacat pe directorul. Surpriza pentru director și servitorii localului a fost așa de mare încât nici nu puteau să vorbească.

Când directorul s'a recules, a făcut o mișcare, par'că ar fi vrut să meargă la telefon, dar glonțul revolverului îndreptat asupra lui l'a nimerit drept în gât, pătrunzându-i în cap. Atunci un bandit o năvălit asupra servitorului dela banca ungară și ia smuls geanta, cu patru mii de coroane ce avea asupra-i în vreme ce celalalt jefuia cassa. La sunetul revolverelor însă s'a fost adunat lume înaintea localului și n'aveau timp de pierdut; au luat repede cele vre-o douăzeci mii coroane din casa Wertheimiană și au dat să fugă. Publicul s'a luat după ei, însă nu îndrăsnia să se apropie pentru că ei descărcau mereu la focuri de revolver. După ce au descărcat vre-a 40 de focuri asupra mulțimei care îi urmărea; unui sergent, *Batcovici*, i-a succes să desarmeze, printr'o lovitură agilă de sabie, pe un bandit și la prins. Celalți au scăpat. La secție s'a constatat că criminalul e de origine din Odessa și-l chiamă *Chissinetzly*, de-asemena pe unul dintre tovaroși *Bevkof*, despre celalalt însă nu-i s'a putut stoarce nici o mărturisire.

Starea directorului e foarte gravă, părearea medicilor e că nu va mai ajunge ziua următoare.

— **Nenorocire.** Din Bistrița ni-se scrie: Banca românească »Bistrițana« și-a procurat o casă Wertheimiană, pe care voinde să o suie în localul băncii, din nebagare de samă a căzut pe un lucrător român, pe care l'a turtit la pământ, încât a rămas la moment mort.

— **Invențiunea unui aviator rus.** Un redactor al ziarului »Ruskoje Slovo« a avut o convorbire cu aviatorul Tatarinov din Petersburg, care e inventatorul unui aeroplan, pe care l-a botezat »aeromobil«. Tatarinov nu a făcut încă experiențele în public, dar experiențele ce le-a făcut singur până acum au reușit perfect. Tatarinov a spus ziaristului următoarele:

»Dacă ași fi voit să perfecționez sistemele existente, ași fi zburat de mult. Nu e vorba însă numai să te susții în aer, ci și să te miști în toate direcțiunile. Construiesc acum o mașină de un sistem cu totul nou, un aeromobil, care se va înălța vertical, fără să alerge întâiu pe pământ. Aeromobilul se va putea opri în aer și se va putea scobori după voința mea. Fac experiențele în secret, dar admit pe inginerii statului ca să se încredințeze că ceea ce fac e bine. Autoritățile competente sunt puse în cunoștință de toate progresele experiențelor mele. Zilele trecute am terminat motorul invențiunii mele, care trebuie să imprime aeromobilului mișcarea orizontală. Principiul ce am aplicat îmi permite să obțin o iuteală de trei ori mai mare decât cea realizată până acum. După convențiunea conclusă cu statul trebuie să termin aparatul la 22 August.

➤ În atențiunea învățătorilor! ➤

Colecțiunea de **reevizite economice** pentru școalele pop. prețul 50 cor.

Mașina de calculat sistem Takáts, cu globurile acățătoare pentru cl. I. 26 cor. Mașina de calculat mică de mână, sistem Takáts o buc. 16 fil. (atalog de prețuri despre

cele mai noi modele de desemn se trimite gratuit. Premiat la expoziția din Cincibiserici (Pécs) **medalie de aur**. Se poate comanda la: **Takáts Endre**, învățător de stat în Győr.

— **Bancnote de 10 florini.** Atragem atenția cetitorilor noștri că bancnotele de fl. 10 v. a. purtând data de 1 Mai 1880, încetează a mai circula cu ziua de 31 August a. c. De prezent banca austro-ungară le mai primește pentru schimbare; după 31 August a. c. însă nici nu se răscumpără, nici nu se mai schimbă, încetând față de bancnotele din chestiune orice obligament al băncii de emisiune.

— **Un om bolnav.** În comuna Beszta s'a întors din America țaranul Benea, cu un morb incurabil, ceea ce-i făcea zile amare și s'a hotărât să se sinucidă. A și luat în gură un cartuş de dinamită și a dat foc fitilului. Nevastă-sa a observat și i-a smuls dinamita din gură, dar smâncindu-o a explodat și a rupt brațul femeii din umăr. Femeia a căzut leșinată, iar bărbatul s'a dus și s'a încuiat în casă, după ce și-a luat al doilea cartuş. Până au venit vecinii speriați de detunătură, și au spart ușa, dinamita a explodat iar țaranul a fost găsit detrunchiat și cu întreg corpul mutilat într'un mod îngrozitor.

— **O mare grevă în America.** Din New-Kastle primim următoarele: Cu ziua de 1 Iulie n. toți lucrătorii din fabricile de tinichea din New-Kastle (America) s'au pus în grevă. Cu 15 Iulie s'au pus în grevă și lucrătorii unde să isprăvește tinicheaua, așa că toate fabricile de tinichea unde lucrează și foarte mulți români, au încetat cu totul lucrul. Numărul greviștilor se urcă la 28 de mii. Cauza grevei este că compania nu mai vrea să facă contract cu luniști în fabricile lor, ci vrea ca lucrul să fie deschis, ceea ce a cauzat între muncitori o nemulțumire, proclamând greva.

Din cauza acestei greve e o mare febră între muncitori, întâmplându-se mai multe bătăi. S'au luat strașnice măsuri pentru înăbușirea acestei greve, dar până acum fără rezultat. Se așteaptă încăierări mari, căci până acuma nu a fost o așa mare grevă în Statele-Unite.

— **Anunț.** Cursurile »Școlii pentru economia și industria de casă«, susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiiu«, se încep la 1 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea proamelor și legumelor, spălarea și călcatul rufelor, confecționarea rufelor etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni se pot primi dela Comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiiu«.

x **ACHILLES.** Dacă vă asudă picica ele cumparați o sticlă de »Achilles«, care oprește orice asudare și depărtează mrosul greu de picioare. Întrebuințarea este simplă, modul de întrebuințare se aclude la fiecare comandă. Se poate căpăta, dela preparatorul: Dobay Kálmán, droguist în Bichișciaba (Békéscsaba). Magazin principal în Arad: Drogueria lui Nestor Hanzu; în Budapesta: Farmacia lui Török József Király u. 12 și Andrassy-út 26. Preț 1 cor.

Câștigurile loteriei

de obiecte a Reuniunii Învățătorilor din stânga Mureșului.

Au câștigat numerii:

6 26 93 139 149 318 458 483 515 525 533
545 656 767 1039 1043 1241 1246 1334 1385
1410 1420 1508 1528 1536 1544 1672 1738 1748
1755 1867

2012 2085 2110 2231 2278 2324 2359 2387
2544 2798 2937 2939

3013 3070 3083 3121 3125 3199 3229 3319
3351 3378 3442 3528 3534 3686 3720 3748
3895.

4065 4100 4105 4113 4236 4315 4325 4419
4522 4528 4544 4558 4647 4715 4759 4805 4875
4996,

5046 5123 5202 5249 5264 5273 5309 5342
5346 5356 5398 5500 5643 5865 5881 5913 5931
5942 5944.

6101 6205 6222 6227 6284 6333 6355 6436
6460 6536 6559 6628 6649 6653 6658 6738 6845
6994.

7059 7191 7271 7312 7374 7394 7471
7491 7495 7496 7710 7748 7749 7754
7810 6819 7871 7890 7963.
8073 8133 8235 8238 8261 8347 8427
8690 8804 8954.

9294 9332 9629 9750 9818 9356.

NB. Cine reflectează la câștigurile lor, sunt rugați a trimite subscrierului lozul cu numărul ieșit, împreună cu un bilet de expedare (Szállító levél), scris pe adresa sa. Nagykömlös (Torontal m.) Iuliu Vuia.

Convocare.

În senzul §-ului 11 din statute și bazați pe concluzile adunării generale trecute, prin această convocăm pe toți membrii »Reuniunii învățătorilor dela școlile populare confesionale române ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII«, precum și pe toți binevoitorii și sprijinitorii cauzelor noastre culturale la a

XIX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Curtici, Duminecă, la 16/29 și Luni, la 17/30 August a. c. pe lângă următoarea

PROGRAMĂ:

Sedința I. (Duminecă dimineața).

1. Asistarea în corpore la serviciul Dumnezeiesc în biserica rom.-ort. din loc.
2. La 10 ore deschiderea adunării generale.
3. Bineventarea oaspeților.
4. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunilor cenzurătoare.

5. Pertractarea întrebărilor puse de ven. Consistor prin înaltul său rescript dela 27 Aprile v. a. c., Nr. 2987/909, pe baza lucrurilor înaintate în chestie de: Iosif Stanca, învățător în Roșia și Ioan Crișan, învățător în Socodor.

Sedința II. (Duminecă după amiază).

6. »O scurtă reprăvizire asupra înaintării în cultură a omenirii în raport cu educațiunea generală a popoarelor«, dizertațiune, predată liber, de Pavel Dârlea, învățător în Boroșineu.
7. »Cartea«, prelegere practică din limba maghiară, de: Ioan Belle învățător în Șiclău.
8. »Pedagogia veche în raport cu cea nouă«, dizertațiune de: Ioan Ardelean, învățător la școala de aplicație în Arad.
9. »Linia cercuală«, prelegere practică din geometrie, de: Petru Colțău, învățător în Măndruloc.

Sedința III. (Luni dimineața).

10. Referada comisiunilor.
11. Propuneri și interpelări.
12. Fixarea timpului și locului pentru adunarea generală proximă.
13. Exmiterea comisiunii autentificatoare.
14. Restaurarea pe noul period dela 1909 până la 1912.
15. Inchiderea adunării generale.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 9 August (27 Iulie) 1909.

Iosif Moldovan,
prezident.

Dimitrie Popovici,
secretar general.

NB. Prezența membrilor se va constata în decursul ședințelor.

Spre orientare: Comitetul reuniunii va pleca spre Curtici din Arad: Sâmbătă, 15/28 August a. c., în ziua de Sfânta Marie mare, cu trenul de 5 ore p. m. în Curtici va sosi la orele 6.

După sosire, oaspeții se vor conduce la cvartire, iar seara la orele 8 se vor întâlni cu toții în ospățaria »Mladin«, la serata de cunoștință.

Duminecă, după ședința primă, va fi prânz comun, iar seara la 8 ore concert și petrecere cu joc.

Programa pentru concert și petrecere, să va publica mai târziu.

Insinuările pentru cvartire și la prânzul comun să se adreseze Dlui Mihail Dragoș, învățător în Curticiu, cel mult până Joi, 13/26 August a. c.

Ultime informațiuni.

Congresul studenției române în București.

Ni-se telegrafiază din București: Întrunirea mare a studenției din București a decis unanim și cu mare însuflețire ținerea congresului la 15/28 August în București.

Economie.

Piața de bucate din Arad.

11 August 1909.

S'a vândut azi:

grâu 1500 mm.	13.50—14.—
cucuruz 400 mm.	7.30—7.40
orz	8.80—9.—
ovăs	7.20—7.30
secară	6.80—7.—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 11 August 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.16—27.18
Secară pe Oct.	19.72—19.74
Cucuruz pe Iulie	15.70—15.72
Ovăs pe Oct.	15.28—15.30
Rapiță pe Aug.	27.70—27.90

Prețul cerealelor după 100 klgr. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	29 K. 40—30 K. 70 fi.
Din comitatul Albei — — — — —	29 » —30 » — »
De Pesta — — — — —	29 » —30 » — »
Bănățanesc — — — — —	29 « —30 » — »
Ardeleanesc — — — — —	29 » —30 » — »

Poșta administrației.

I. Ardelean. Straja. Am primit 2 coroane ca abonament până la finea anului 1909.

Simeon Matesoane. Cârnecea. Am primit 4 coroane ca abonament pe anul întreg 1909.

Gheorghe Crâșnic. Radna. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1909.

Iosif Miter Rita. Vrani. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1909.

Mitru Vanc. Cuvin. Am primit 4 cor. abonament pe 1909 întreg.

Gheorghe Gheorghiu. B. rliște. Am primit 2 cor. abonament până la 15 Noemvrie 1909.

Nicolau Cârbaș. O. Mutnic. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1909.

Ioan Cojoc. Nădrag. De aici merge ziarul regulat. Caută la poșta.

Ioan Moroică. Bobda. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1909 întreg.

Adrian Filip. Cherech. Am primit 24 coroane abonament până la 1 Februarie 1910.

Andrei Biniș. Cartea întrebata de d-ta nu se află încă.

R. G. Ancușă. De aici merge ziarul regulat. Am reclamat și la poșta de acolo. Mai regulat nu putem trimite.

Redactor responsabil Constantin Savu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Cine a făcut biserica din Pocola ?

— Mulțămită publică. — (Continuare).

Săliște: Elisabeta Goșa n. Dancu, întru pomenirea soțului ei Dumitru 100 cor., (membru fondator) Nicolae Dancu, Comuna politică, câte 20 cor., Dumitru Ghibu, Maria Blotin, Cassa de păstrare, câte 10 cor., Dr. Comșa, Iacob Stefla, Ionel Comșa, Petru I. Comșa, Iustina Barra, Corpul învățătoresc, Paraschiva Bucur m. Popa, câte 5 cor., Dumitru Herța, 8 cor., Dumitru Ghibu, 4 cor., Marina Schitea, Lupea Stana Comșa, Ioan Banciu, Popenețiu, Hențiu, Iordache Roșu, Hasegean Mărie, Teodor Doban, Maria C. Parvulescu, N. N., N. Sora, Vasilie Popa, Comana Stan Vălc, Dumitru Pavel, Dumitru Banciu, I. C. Mircea, Oct. Sghimbea, A. Bonciu, Văd. Ana, Ilie Ghibu, câte 2 cor., Nicolae Manasiu, I. Timponer, Iie Marie, Svan Roșca, Ioan Baișan, Daul Băerzan, Maria Tâmpănar, Ioan Ghibu, Maria Coman, Ioan Vanea, Nicolae Șoiman, Maria Rasău, Maria Lațesc, Vasile Dădărlat, Emilian Stoica, Ioan Opresan, Nicolae Herța, Nicolae Lupaș, Nicolae Sârbu, I. Moldovan, N. Lășnița, Ana Neamțu, N. Popa, Oprea Saveta, Maria Cozia, Maria Sora, Ana D. Ghibu, Marie, Nicolae Lupan, S. Istrate, câte 1 cor., N. N., Marie Floas, Ana Lupaș, Stana Răuciu, Nicolae Sirbu, Gheorghe Vesa, câte 60 fil., Ioan Dădărlot, 80 fil., Dumitru Roșca, M. M., N. N., câte 50 fil., Ioan Paull, Ioan Buceșan, jun. Ioan Buce an, Cornel Buceșan, Maria Tudor, Maria Domnariu, Marie Tința, Ana Fanea, Nicolae Gruia, Paraschiva Răuciu, Dum. Comșa, O. M. Gh. Genie, Brandușie Comșa, Maria Saraș, Ilie Topârcean, Marie Vanciu, Paraschiva și Nicolae, Maria Popa, Paraschiva Cruțiu, Maria Dădărlat, Paraschiva Sgura, Maria Vlad, Marie Varvoriei, Ioan Tața, Maria Vasiv, câte 40 fil., Lazar Stoie, Marie Bărsan, Ioan Staneț, Dumitru și Marie, câte 30 fil., Marie Gherman, Paraschiva Sora, Daniel Neamțu, Teodor Petruțiu, D. Grăgoiu, Maria Hanciu, M. Măga, P. Pinteș, Maria Cleiu, Dumitru Blațiu, Maria Gheorghiea, Paraschiva Roșca, Vasilie Botenie, Ana Roșca, Paraschiva Giurgiu, Neaguța Tora, Ana, Dumitru, Ioan Hulea, Marie Brote, Marie Roșca, Ioan Bărsan, Nic. Bloțiu, Ana Seicu, Ana Rădeanu, Stana Foale, câte 20 fil. Total 306 cor. 90 fil.

Săcel. Ioan și Elisabeta Dancu, 100 cor. (m. f)

AVIZ!

Am onoare a aduce la cunoștința on public, că cu 1 Aug. c. n. mi-am început praxa de avocat în asociere cu cancelaria avocatului Dr. Enea Draia în Târgul-Murășului (Maros-Vásárhely).

Cu deosebită stimă:

Dr. Bucur Băra,
avocat.

ANUNȚ.

Se află de vânzare

un motor de gaz

cu putere de 2 PH. și cu transmisie. Motorul e folosit de 2 ani, dar funcționează foarte bine. — Doritorii să se adreseze la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

! ◀ In atențiunea ▶ !
cismarilor români !

NICOLAE GRECU

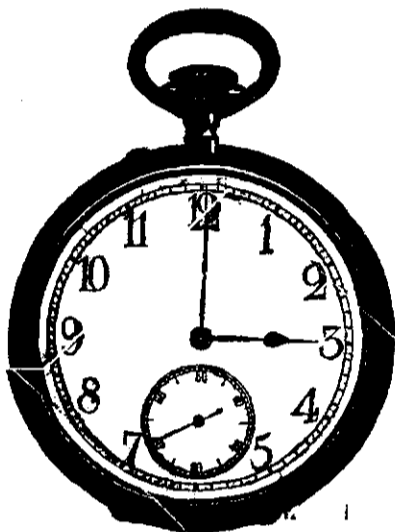
pielar în Porcești u. p. Verestorony II

pregătește tot felul de

piele cordovan din patrie
(hazai cordovánbőr)

precum și piele de oaie argăsită în scumpie.

Comandele se efectuează prompt. — — — Prețuri moderate.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaerice

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier Szeged.

Se trimit CATALOGUE cu 2000 chipuri gratuit și franco.

Correspondență în limba germană, maghiară și franceză.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCII GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA”

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale on termen înos, rente, rente pentru fetițe, ospital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 60—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădir de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, halne recuzite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grân, secară, orz, ouarna ovăș, viș (vicaș), plante industriale: cânepă, in, hîmel autetari, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: ouarnuș grân, secăra, ovăzul și toată economia!

In laboratorul medical „Erdélyi” a lui

Papp György

din Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás-király 5. (Lângă prăvălia Akoutz Sándor.)

Se pot căpăta:

- Ochielari conform prescrierii medicale sau pe ales dela 70 fil. în sus
- Telescoape și ochiane pentru teatru — dela 5 cor. în sus.
- Bandagii, legătoare pentru pânțec, etc. ciorapi de cauciuc se pregătesc după măsură.
- Termometre pentru chilii, case și băi.

- Irigatoare ajustate complet dela 3 K în sus.
- Injectoare dela 30 fil.
- Legătoare „Diana” ajustate dela 2 K în sus.
- Articlii „Olana” I pachet, (6 buc.) 60 fileri.
- Pesarrii conform prescrierii medicale.
- Specialități de beșici de gumă.
- Primește ori-ce reparații și ascuțiri de brânșă aceasta cu prețuri moderate.

— Nu e permis! —

să lipsească din nici o casă românească „GRAMOFONUL”, care invecșește toată casa. Isvorul cel mai ieftin de al procură e marele comerciant de mașini de vorbit pentru — Ungaria și România. —

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanție. Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzători! — Correspondența se face în limba maghiară, germană și franceză. —

La apotecarul

CORNEL N. DEMETER în Orăștie (Szászváros) se găesc următoarele :

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie :

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cel mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

„Peronospin“ mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. Nedecășmănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospin“-ul, decât peatra vânăta. Cu „Peronospin“-ul stropind via, 1 hectolitr vine la 50 fil., pe când cu peatra vânăta 1 cor. 60 fil., fiind peatra vânăta astăzi foarte scumpă. Ca sfecșecare proprietar de vie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin“ dau favorul acela că deja la comande de 10 pachete trimit francat.

Prin întrebuințarea „Peronospin“-ului, via va fi hotărât mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vânăte, nu se ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vânăta verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și suctul viței, ceea ce înseamnă pierdere din putere. — Pravul de stropit al meu, face via mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă. „Peronospin“-ul e deja de 8 ani în folosință cu rezultate foarte favorabile. Prețul unui pachet este 50 fileri. — Revanzătorii, comercianții capătă rabat corespunzător.

Dolicin contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, cathartului, astmei, greutății de respirat, lungoscrii și tusei seci. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o dizolvă și astfel mai ușor să și rupe. Ferbințelile și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1.20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismul lui, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, greață, misturea rea, catarul și aprinderea de stomach și vomarea, sgârșiturile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“, zacharele purgative plăcute și dulci la luat, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică durere de oase, excese și bube-sgrăbunte pe față, nas sau pe orice parte a corpului — ba chiar și la ranele sifilisice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de gălnă) 80 fil. Prav contra opăritului la copii, 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri. Unsoare contra rielor cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. Pienri pentru ochi, are efect sigur în privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. Pilule laxativ purgative, la caz de încenerea scaunului și reguarea acestuia, 70 fil. Demibom, contra insomniei (la amețeli de cap), și neliniște nevoasă, 6 cor. 20 fil. Unsoare de casă, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și altele rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de corp — și rămași în desvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijii această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul CORNEL N. DEMETER

în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. ref.

Fondată la 1840.

Werner

fabrică de plane, pianine și cimbale,
aranjată pe putere de mașini

Pozsony — Pressburg.

Pregătește numai *instrumente muzicale* de primul rang. Pe lângă garanță solidă expediază și cu favorul de plățiri în rate lunare.

Prima fabrică germană vieneză de plane, pianine și cimbale.

Preț-curent cu provocare la acest ziar se trimite gratis și franco.

Adresa telegrafică: **CLAVIER WERNER-POZSONY.**

Crema de lapte

ie t ușor alcalic, și în urma acestor
ri ex elente întrece stricăt-oasele
defață unșuro se, nu este unșuroasă,
nu pătează și depărtează tot felul
de necurăteniei de pe față. —
Pielea feței, mâinile în câteva zile le
face catifelate, albe ca neaua și se poate
folosi oricând ziua.

Prețul unei țegle mici 50 fil., una mare 1 cor.
Săpau de cremă de vioarele prețul 70 fileri.

Se află de vânzare la **Berta Kálmán, farmacist**
în **Maria-Radna**, la farmacia „Răscumpărătorul“.

Tot felul de leacuri din țară și str. se vând cu prețuri moderate.

„AURORA“

**Intreprindere Română în New-York 204—
W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.**

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909.

In toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“. De doriți ori ce scrieri de cărți, de rugăciuni, de celit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela intreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost la casa română de emigrare „Aurora“ 204 — W. 14 th. str., care este singura intreprindere română în corporația după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela intreprinderea „Aurora“.

Toate epistolele să se trimită la adresa ;
E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.
— **New-York S. U. A. de N.** —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

Mașină de spălat „Weltwunder“

cea mai bună și ieftină în lume.

Prețul cor. 40.—

Se căpăta dela toate fierăriile mai de seamă sau direct dela

**Societatea „Weltwunder Company“
WILHELM OBERTH
Mediaș — Medgyes (Transilvania).**

— — — Prospecte trimite gratis. — — —

La trimiterea înainte a cor. 40.—, mașina se expediază franco.